

Verslag | European Peer Learning Activity | Peer reviews

Op 5 maart 2021 organiseerde het NRP EQAVET van Slowakije een online Peer Learning Activity (PLA) gericht op de inzet van peer reviews in VET. Koen Bois D'enghien, Directeur-generaal Werkgelegenheid, Sociale zaken en Inclusie van de Europese Commissie, presenteerde hier de stand van zaken rondom de ontwikkeling van een raamwerk voor peer reviews op systeemniveau tussen EU-leden.

Daarnaast presenteerden de EQAVET NRP's van Slowakije, Litouwen, Italië, Finland en Slovenië hoe zij peer reviews als instrument onderzoeken, ontwikkelen, implementeren en soms ook al inzetten om de kwaliteitsborging in Vocational Education and Training (VET) te ondersteunen op instellingsniveau. Na afloop van elke presentatie was er ruimte om vragen te stellen en met elkaar in gesprek te gaan.

Ontwikkeling transnationale peer reviews op systeemniveau

Onlangs heeft de Europese adviesraad als nieuwe taak toegevoegd aan de EQAVET NRP's om deel te nemen aan peer review op systeemniveau. Daarmee willen ze naast de andere leeractiviteiten, zoals peer learning activiteiten en leergroepen, het gezamenlijk leren van EQAVET verder stimuleren. Met de peer reviews wil de adviesraad ten eerste het ontvangende land helpen hun kwaliteitsborging goed in te richten, ten tweede zorgen dat de bezoekende landen leren van het ontvangende land en de uitwisseling met elkaar. Tot slot wil de adviesraad meer transparantie bereiken en daarmee beter zichtbaar maken hoe de kwaliteitsborging verbeterd kan worden.

Het EQAVET-netwerk heeft nu het mandaat gekregen om een peer review methodologie te ontwikkelen voor peer reviews op systeemniveau. Afgelopen najaar is hiervoor input opgehaald bij de verschillende NRP's, waarop een eerste concept gebaseerd is. Belangrijke elementen in dit eerste concept zijn:

- Vrijwillige deelname
- Doelgroep: EQAVET NRP's, ontvangende en bezoekende landen
- De peer reviewers zijn vertegenwoordigers van de NRP's
- De inhoudelijke scope wordt bepaald door het ontvangende land
- Een gesloten-deuren benadering: de resultaten blijven bij de deelnemende landen

Ook is er een raamwerk voor vier fasen van het peer review proces gemaakt. Die bestaat uit:

1. Voorbereiding van de peer review
2. De peer review meeting
3. De feedback aan het ontvangende land
4. De opvolging: reflectie op de feedback, opzetten van een actieplan, en de impact

Komend jaar worden vervolgstappen gezet in de ontwikkeling van de peer reviews, onder andere in een bijeenkomst van de EQAVET stuurgroep en de jaarlijkse netwerkbijeenkomst in juni 2021. De planning is dat er in de tweede helft van 2021 pilots met de peer reviews plaatsvinden.

Peer reviews op instellingsniveau

Steeds meer landen zetten peer reviews al in om inzicht te krijgen in de onderwijskwaliteit van hun VET-instellingen. Soms nodigen VET-instellingen op eigen initiatief andere instellingen uit om op een bepaalde thema mee te kijken, andere landen werken aan landelijk systeem waarin instellingen als peers aan elkaar gekoppeld worden. Ze proberen een situatie te creëren, waarin VET-scholen elkaar onafhankelijke observaties en adviezen mee kunnen geven over de onderwijskwaliteit. Tijdens de Peer Learning Activity van het Europese EQAVET-netwerk presenteerden verschillende landen hoe zij peer reviews (willen) inzetten. In dit artikel worden een aantal interessante voorbeelden uitgelicht.

Internationale samenwerking tussen Slovenië en Italië

Slovenië en Italië presenteerden ieder hoe zij experimenteren met peer reviews op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau. In beide landen wordt peer review ingezet als een middel voor externe evaluatie in combinatie met zelfevaluatie en inspectiebezoeken in een vast cyclisch proces van een aantal jaar. In Slovenië kunnen VET-instellingen nu kiezen voor een nationale of internationale peer review. Een reden om te kiezen voor een internationale peer review is dat er geen concurrentie met de bezoekende instellingen is. Een nadeel is soms de taalbarrière en het ontbreken van kennis over het VET-systeem van het land dat bezocht wordt.

In beide landen is het peer review systeem nog volop in ontwikkeling. Slovenië voegde onlangs een vijfde fase toe waarin de peer review zelf gereviewd wordt. Italië werkt aan een integratie en aanpassing van tools op nationaal, regionaal en lokaal niveau, zodat ze door alle VET-scholen ingezet kunnen worden. Italië geeft aan dat deze (internationale) samenwerking ook een stimulans is voor (internationale) netwerken en samenwerking op het gebied van kwaliteit in VET-scholen.

Onderzoek Litouwen

In 2020 startte Litouwen een nieuw project om de kwaliteitsborging van VET te versterken. Een van de doelen van dat project was om de best practices van andere landen te verzamelen en in te zetten in het Litouwse systeem. Als resultaat ligt er nu onder andere een methodologie voor peer reviews. Een mooie kans in die nieuwe methodologie zit in dat ze met een stoplichtsysteem kunnen werken om vast te stellen welk instrument ze voor een verdere beoordeling van de onderwijskwaliteit gaan inzetten. Voldoet de school volgens de inspectie niet aan wettelijke indicatoren, dan blijft er doorlopend externe toezicht. Bij oranje licht krijgt de school hulp van andere peers, zoals andere VET-instellingen. Bij groen licht is er pas na 5 jaar weer een externe evaluatie op de wettelijke indicatoren en kan de school zich richten op zelf-evaluatie.

Litouwen ziet na de analyse ook een aantal uitdagingen voor het inzetten van peer reviews in het eigen land. Zo moeten ze werken aan hun leercultuur op het gebied van kwaliteitsborging, hebben ze nu nog geen goede investering in financiën en tijd gevonden, moeten ze peers goed trainen en motiveren en kan competitie tussen de verschillende VET-instellingen een objectieve peer review in de weg staan.

Online peer reviews in Finland

In 2018 heeft er een grote hervorming plaatsgevonden in het Finse VET-systeem. Kort gezegd is het hele systeem van aanbodgerichte naar een vraaggerichte aanpak omgezet, waarin studenten individuele leerroutes kunnen inrichten en er veel meer geleerd wordt in een echte werksetting. Finland heeft de Europese handvatten voor peer reviews aangepast aan het Finse VET-systeem. Zo hebben ze een set aan kwaliteitsgebieden toegevoegd rond strategie, leiderschap, studentenwelzijn en HR. Ook hebben ze al voor de lockdown door Covid-19 geëxperimenteerd met virtuele peer reviews vanwege de grote afstanden tussen de verschillende VET-instellingen. Uit de evaluatie komt naar voren dat een virtuele peer review veel voordelen heeft zoals: tijd- en kostenbesparend, duurzaam, efficiënt en effectief door een goede voorbereiding vooraf. Als nadelen worden genoemd dat je lichaamstaal en de mogelijkheid om faciliteiten te bekijken mist. Een de volgende virtuele reviews wil Finland daarom meer gebruik te maken van video's en film om faciliteiten te laten zien.

Peer reviews in Nederland

Ook in Nederland verkennen we in opdracht van OCW samen met het Kwaliteitsnetwerk en BVMBO hoe peer review een structurele plek kan krijgen in de kwaliteitsborging van mbo-instellingen. De verschillende landen bieden interessante concrete voorbeelden van de opzet van een raamwerk tot lessons learned waar wij rekening mee kunnen houden. Wij kunnen leren van het samenspel tussen zelfevaluatie, externe evaluatie en beoordelingen van de inspectie. Het wordt uit de presentaties van de andere landen in ieder geval duidelijk dat een goede afstemming op het huidige systeem en met het eigen veld van mbo-instellingen en andere betrokken erg belangrijk zijn. Voordelen van internationale en virtuele peer reviews zijn ook interessant voor ons om te verkennen.

Wil je meer weten over de aanpak van de verschillende landen? Dan kun je de presentaties terugkijken via het You Tube Kanaal van NRP Slowakije? Klik dan [hier](#).